

Технічне завдання (екологічний вплив)

Вступ

«Миронівський хлібопродукт» («МХП» або Компанія) є найбільшим виробником птиці в Україні. ТОВ «Вінницька птахофабрика» і ПрАТ «Зернопродукт МХП» займаються великою різноманітністю агропромислових операцій, які колективно включають інкубацію, вирощування та забій курей, зберігання гною, переробку стічних вод, вирощуванням та обробку курячого корму. В даний час МХП розширює свою діяльність через будівництво «Другої черги» своєї Вінницької птахофабрики, яка, як очікується, подвоїть виробничі потужності та додасть нову біогазову енергетичну установку для живлення своєї діяльності.

Села Оляниця, Заозерне і Клебань розташовані поруч з об'єктами назначених підприємств і піддаються впливу від їх господарської діяльності.. Скаржники мають занепокоєння щодо напилу, шуму і запахи, які, на їхню думку, пов'язані з діяльністю підприємств, і вони вони мають побоювання щодо потенційного забруднення та впливу на здоров'я від практики, наприклад, розпилення пестицидів, зберігання та розповсюдження гною, застосування використаної води з птахофабрик (після миття курників) для зрошення земель, інші аспекти щоденної діяльності МХП.

У спробі розглянути та вирішити свої проблеми 5 червня 2018 року члени громади (Скаржники) подали Скарги до органів скарг Міжнародної фінансової корпорації (IFC) та Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР). Омбудсмен радника з дотримання вимог МФК (САО) та Механізм розгляду скарг ЄБРР (РСМ) ініціювали спільний, добровільний процес діалогу між Скаржниками та Компанією, щоб відповісти на запитання Скаржників та вирішити їх проблеми.

Саме в контексті цього процесу діалогу МХП та Скаржників, які зазнали впливу діяльності МХП (разом «Сторони»), спільно погодилися залучити експертів для проведення спільного дослідження з виявлення фактів впливу місцевих операцій МХП на навколишнє середовище та здоров'я.

Мета спільного дослідження фактів

У рамках спільного процесу встановлення фактів буде запрошено консалтингову фірму з екології або самостійно сформовану групу експертів ("Групу") для вивчення питань, порушених жителями сільської місцевості в їхніх скаргах на діяльність МХП, що стосуються впливів на навколишнє середовище та здоров'я місцевого населення.

Очікується, що Група здійснить виїзд на місце з метою проведення аналізу документації щодо фактів та аспектів, що необхідно дослідити, після чого виконає дослідження, вимірювання на місцях, щоб розробити незалежну базу фактів, що стосується прогалін і проблем, які є в даний час наявними даними і надасть рекомендації виявленим впливам. Дослідження Групи має включати оцінки наступних категорій впливів: вплив на якість повітря, якість і кількість води, якість ґрунтів, клімат, шум, запах і здоров'я.

Дослідження буде зосереджено на відповідях на наступні питання:

Вихідні соціальні та екологічні параметри (baseline):

- 1) Який здійснюється сукупний вплив від всіх суб'єктів господарювання та господарської діяльності місцевих жителів с. Оляниця, с. Заозерне та с. Клебань на навколишнє природне середовище за усіма зазначеними категоріями?
- 2) Який здійснюється кумулятивний вплив від всіх суб'єктів господарювання та господарської діяльності місцевих жителів с. Оляниця, с. Заозерне та с. Клебань на навколишнє природне середовище за усіма зазначеними категоріями?

Обсяг оцінки:

- 1) Який сукупний вплив на навколишнє середовище поточних місцевих операцій МХП (тобто, перша черга Вінницької птахофабрики і підприємство Зернопродукт) за усіма зазначеними категоріями?
- 2) Який додатковий вплив та наслідки для навколишнього середовища буде спричинено планованою діяльністю МХП (друга черга Вінницької птахофабрики)?
- 3) Які потенційний вплив та наслідки для здоров'я можуть виникнути внаслідок виявленого впливу на навколишнє середовище в рамках дослідження?
- 4) Чи відповідає поточна та планована діяльність МХП відповідним стандартам (Див. розділ методологія) впливу на навколишнє середовище та здоров'я місцевого населення?
- 5) Які кроки може зробити підприємства МХП та інші суб'єкти господарювання, щоб прибрати або уникнути, або (якщо уникнути неможливо) – мінімізувати, будь – які негативні впливи від діяльності на місцеве довкілля чи здоров'я членів громад від діючих та планованих об'єктів господарської діяльності?

Критерії учасників групи та відбору

Група буде складатися з осіб, які мають досвід і досвід у проведенні оцінки впливу на навколишнє середовище. Колективно, як очікується, Група буде мати досвід роботи з відповідними українськими та європейськими стандартами охорони здоров'я, безпеки та охорони навколишнього середовища.

Експерти будуть відібрані за взаємною згодою Сторін. Вибір буде зроблено на основі незалежності, компетентності та довіри експертів, а також їхньої здатності конструктивно працювати зі Сторонами та ефективно повідомляти їх висновки членам місцевої громади.

Зокрема, запропонована незалежна група повинна колективно перевірятися на предмет таких кваліфікацій:

Академічні (наукові) вимоги

- Науковий ступінь та / або інший документ, що підтвердить досвід з таким типом роботи
- Проводили місцеві дослідження, академічні дослідження, рецензовані науково обґрунтовані оцінки впливу, що відповідають міжнародним стандартам, огляд документів тощо.

- Досвід роботи з багатьма зацікавленими сторонами (урядом, промисловістю, багатосторонніми організаціями та постраждалими громадами) з складних питань
- Досвід роботи з громадами
- Досвід знання в наступних сферах:
 - Збір технічних даних та моніторинг для різних видів забруднення навколишнього середовища, включаючи воду, підземні води, повітря, ґрунт, запах і шумове забруднення
 - Інтерпретація даних, графіка та статистика
 - Заходи щодо пом'якшення впливу на навколишнє середовище, особливо для агробізнесу та об'єктів комунального господарства
 - Застосування міжнародних / європейських екологічних стандартів
 - Ефективне передавання технічних деталей і висновків різним аудиторіям
- **Вміння бути об'єктивним та достовірним**
 - Попередня робота показує, що кандидат не підтримує позиції жодної сторони, а надає нейтральні, об'єктивні докази / рекомендації / думки на основі професійних оцінок
 - Кандидат ніколи не брав безпосередньої участі в будь-якій роботі з МХП, СЕЕ Bankwatch Network, ГО «Центр екологічних ініціатив «Екодія», ГО «Національний екологічний центр України», а також не працював для них, а також не приймав чітких позицій щодо будь-якої бізнес-діяльності МХП.

Питання дослідження

Щоб адекватно відповісти на питання екологічного та соціального впливу дослідження, Група повинна розглянути та надати рекомендації стосовно:

- Історична, поточна та майбутня якість повітря, води та ґрунту в с. Оляниця, Заозерне та Клебань та на кожному об'єкті МХП, що оточує ці 3 села, у тому числі:
 - Рівень нітратів та інших потенційно шкідливих речовин¹ у місцевих свердловинах (колодязях) водах в Оляниці, Заозерне, Клебані та чинники, які мають або можуть впливати на цей рівень;
 - Рівень шкідливих захворювань², які можуть бути пов'язані з водою у колодязях в с. Оляниця, Заозерне, Клебань та причини, що можуть їх спричиняти;
 - Концентрація шкідливих речовин³ у повітрі (включаючи якісні та кількісні вимірювання) та фактори, які мають або можуть сприяти цим рівням;
 - Рівень шкідливих речовин⁴ у ґрунті в Оляниці, Заозерному, Клебані і чинники, які мають або можуть сприяти цим рівням;
- Якість води в річці Південний Буг, Сіб, Сільниця та фактори, які мають або можуть сприяти забрудненню в річці;

¹ Див. перелік забруднюючих та шкідливих речовин у додатку №1.

² Перелік захворювань має включати в себе такі хвороби як: серцево-судинні, алергічні, онко-захворювання, респіраторні, ендокринні, гінекологічні, кісткові (артрити, артрози і тд.)

³ Див. перелік забруднюючих та шкідливих речовин у додатку №1.

⁴ Див. перелік забруднюючих та шкідливих речовин у додатку №1.

- Історичні та поточні рівні води р. Південний Буг, Сіб, Сільниця та у колодязях і свердловинах в Оляниці, Заозерне або Клебані та фактори, які мають або можуть сприяти зниженню цих рівнів;
- Сукупний рівень викидів парникових газів в повітря внаслідок діяльності підприємств МХП та інших суб'єктів господарювання, в т.ч. підприємств органів місцевого самоврядування та господарської діяльності місцевого населення с. Оляниця, с. Заозерне та с. Клебань, на місцевому регіоні;
- Рівень шуму та запаху, що потрапляють до сіл Оляниця, Заозерне та Клебань, а також їх зв'язок з діяльністю підприємств МХП, інших суб'єктів господарювання, та підприємств органів місцевого самоврядування і місцевого населення с. Оляниця, с. Заозерне та с. Клебань, включаючи транспортну діяльність;
- Доречність існуючих технічних проектів та заходів з пом'якшення наслідків, які використовує МХП для зменшення впливу на повітря, воду, ґрунт, шум та запах, що виникають внаслідок його місцевих операцій у селах Оляниця, Заозерне та Клебань;
- Будь-які альтернативи або модифікації діяльності МХП, які б уникнули або зменшили вплив на повітря, воду, ґрунт, шум і запахи, що виникають внаслідок його місцевих операцій в селах Оляниця, Заозерне і Клебань;
- Кумулятивний вплив на навколишнє середовище від усіх нинішніх і планових операцій МХП та інших підприємств у цьому районі, в т.ч. підприємств органів місцевого самоврядування та місцевого населення с. Оляниця, с. Заозерне та с. Клебань.

Наскільки це можливо, це має бути досягнуто через серію індивідуальних досліджень, кожен з яких має власний заключний звіт. Подібний дизайн дослідження передбачає можливість звіту та інформування сторін про кінцеві результати з деяких питань, навіть якщо дослідження, пов'язані з іншими питаннями, все ще триватимуть.

Методологія

Група повинна розробити та запропонувати методологію для дослідження, яка повинна застосовувати найкращі міжнародні практики та всі дотичні стандарти, включно з політиками МФК, Всесвітнього банку, ЄБРР, європейських стандартів, та стандартів Всесвітньої організації охорони здоров'я. Запропонована методологія повинна бути достатньою для досягнення цілей дослідження та вирішення всіх питань, що входять до сфери роботи. Запропонована методологія буде представлена Сторонам для затвердження до початку дослідження.

Запропонована методологія повинна включати пропозицію щодо серії самостійних досліджень, які будуть проводитися одночасно, щоб відповісти на дослідницькі питання та цілі цього спільного дослідження. Для кожного окремого дослідження запропонована методологія як мінімум повинна містити:

- Огляд існуючих документів, фотографій, відео та інших доступних матеріалів, що стосуються заявлених для дослідження питань та мети дослідження. З цією метою експерти мають зробити запити та отримати відповідь від МХП та інших органів виконавчої влади надати доступ до всіх відповідних попередніх досліджень та інших матеріалів, включаючи оцінку передпроектного стану довкілля;
- визначення територіальних меж, які буде включено до дослідження, що охоплює як мінімум села Оляниця, Заозерне і Клебань, а також місцеві об'єкти МХП та інших суб'єктів господарювання (17 населених пунктів в межах 11 сільських рад);
- збір незалежних даних та проведення тестування, які будуть проводитися на місці в територіальних межах дослідження для відповіді на поставлені питання;
- визначення відповідних стандартів для використання у дослідженні;
- Інтерв'ю з селянами, відповідними органами місцевого самоврядування, а також відповідним персоналом МХП та інших суб'єктів господарювання;
- Опис даних та оцінка відповідних впливів відповідно до найвищих стандартів;
- Рекомендації щодо заходів, необхідних для усунення або зменшення будь-яких шкідливих ризиків для навколишнього середовища або здоров'я, та оцінки вартості для реалізації цих заходів;
- графік завершення кожного окремого звіту про дослідження та завершення всього дослідження.

Група підготує декілька звітів щодо результатів та відповідей на питання дослідження, що окремо формують завдання кожного з цих досліджень. Також Група підготує заключний звіт, який узагальнює її висновки та відповіді на дослідницькі питання, за всіма категоріями дослідження. Остаточний звіт повинен надавати відповідні рекомендації щодо вирішення будь-яких проблем, виявлених у дослідженні.

Команда повинна представити Сторонам проект звіту і дати можливість прокоментувати фактичні помилки, але не стосовно висновків або рекомендацій, до завершення підготовки свого звіту.

Остаточний звіт буде оприлюднений і доступний для експертної оцінки.

Додаток 1. Перелік забруднюючих речовин.

Забруднююча речовина	
код	найменування
06000 337	Оксид вуглецю
07000 11812	Вуглецю діоксид
12000 410	Метан
05002 333	Сірководень (H ₂ S)
05001 330	Сірки діоксид
11048 1071	Фенол
11049 1325	Формальдегід
04001 301	Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO ₂])
04002 11815	Азоту(1) оксид (N ₂ O)
04003 303	Аміак
03002 2603	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок 2,5 мкм та менше
03001	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок менше 10 мкм, в т.ч.:
03001 2903	Зола
03000	<i>Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікрочастинки, волокна), в т.ч.:</i>
03000 2920	Пил хутряний (вовняний, пуховий)
03000 150	Натрію гідроокис (натр їдкий, сода каустична)
05000	<i>Діоксид та інші сполуки сірки, в т.ч.:</i>
05000 1707	Диметилсульфід
05000 1715	Метилмеркаптан
10000	Органічні аміни, в т.ч.:
10002 1819	Диметиламін
11000	<i>Неметанові леткі органічні сполуки, в т.ч.:</i>
11000 11705	Суміш насичених вуглеводнів C ₂ -C ₈ і суміш насичених і ненасичених вуглеводнів C ₁ -C ₄
11000 1314	Альдегід пропіоновий (пропаналь)
11000 1328	Альдегід глутаровий

11000 1531	Кислота капронова
15000	<i>Хлор та його сполуки (у перерахунку на хлор), в т.ч.:</i>
15000 349	Хлор